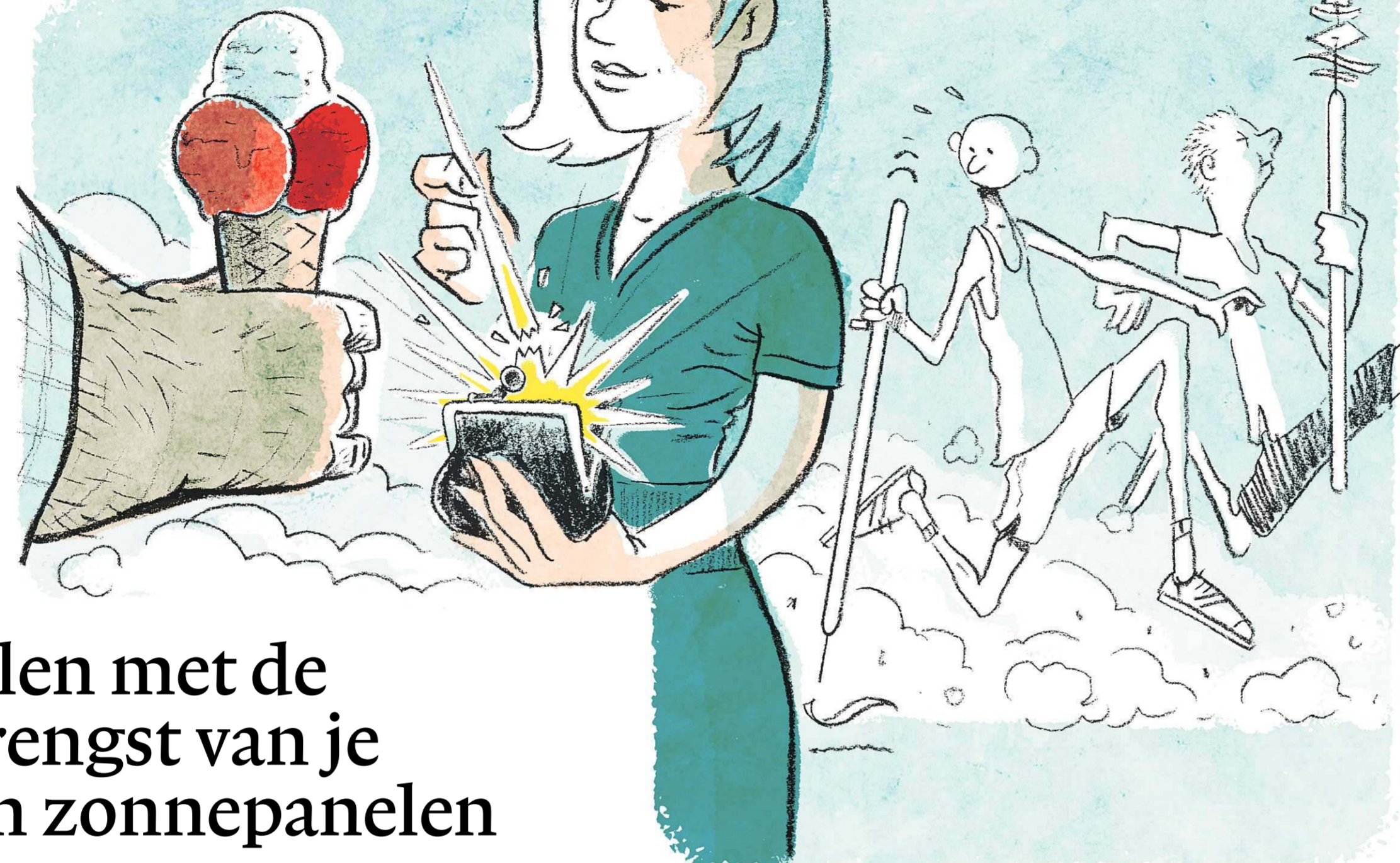

Wetten, geld en militair geweld zijn versleten middelen om problemen op te lossen. Hoe dan wel? Vier suggesties van Wim Michels van de Hallo Academie.

Suggesties van lezers

Hoe raken we af van onze verslaving aan fossiele brandstoffen? Enkele inzendingen van lezers op heteivancolumbus.net:

Kees van Vliet: 'Nederland moet één week per jaar 'plat'. Daarmee bedoel ik dat we geen toegang hebben tot elektriciteit, internet en dergelijke. We zullen dan bijvoorbeeld weer een kampvuurtje moeten maken om ons eten te kunnen bereiden, of een extra trui aantrekken als we het koud hebben. En kleding wassen doe je op de hand. Als je iemand wilt spreken, moet je toch maar even zelf langsgaan, en als de zon ondergaat, ga je gewoon naar bed, want er is geen tv, internet, geen elektrisch licht. Dit zal helpen ons grondstofgebruik terug te dringen en mensen bewuster te maken van hoe de wereld eruit zal zien als er daadwerkelijk geen hulpbronnen meer zouden zijn. Misschien spoor het ook aan de rest van het jaar zuinig om te gaan met elektriciteit en water – om in te zien dat alles niet vanzelfsprekend is.'

Amanda: 'Ik vind dat we het medium televisie moeten inzetten om onze planeet te redden. Met méér informatieve en mooie beelden over de natuur (zoals in *Planet Earth* op Discovery Channel). Om zo mensen er bewust van te maken hoe mooi, maar ook hoe kwetsbaar, de aarde is en zo de motivatie bij mensen aan te wakkeren om duurzaam te leven.'

Ben van Thoor: 'De snelle afname van alle hulpbronnen op aarde wordt veroorzaakt door de immer doordenderende bevolkingstoename. Om de ecologische voetafdruk te verminderen, moet de bevolkingstoename onder controle worden gebracht. Met deze controle moet je voorzichtig omgaan, om de natuurlijke selectie rustig zijn gang te laten gaan. Darwin RIP. Ik pleit voor de ontwikkeling van een sterilisatieapparaatje dat je met je DigiD kunt aan- en uitzetten. Geen ongewenste zwangerschapen meer na een wild feest en dergelijke. Alleen oma weet nog wat een moetje en een nakomertje is.'

Betalen met de opbrengst van je eigen zonnepanelen

MATTIJS WINTER

Wim Michels is oprichter en directeur van de *Hallo Academie* voor toegepaste creativiteit. Hallo omschrijft zichzelf als een 'internationale postacademiale dagopleiding met nadruk op strategie, concept-ontwikkeling en *opportunity-seeing*'. Wim Michels: 'Een afgestudeerde Hallo'er denkt vrijer en constructiever. Hij of zij kan een goede art director worden, of copywriter, of sublieme strateeg, of conceptontwikkelaar voor interactieve media, of regisseur, of tv-maker.' Na bijna zestien jaar zijn er zo'n 232 Hallo-alumni. De Universiteit van Venetië en de Fondazione Claudio Buziol hebben eind 2009 de Hallo Academie onderscheiden met de *Fast Forward Prize 2009, for Excellence in Teaching Creativity*. We legden Wim Michels enkele maatschappelijke kwesties voor.

1 Betalen met zonnestrallen

Wat fossiele brandstoffen steeds schaarser worden, is een feit. De vraag is alleen over hoeveel jaar de voorraden op zijn. De gevolgen voor de economie zullen desastreus zijn. Daarom is het dan toch zo kostbaar te investeren in een schone economie? Zelfs in Duitsland, dat vooroploopt in energietransitie, zijn massale subsidies nodig om schone energie

te laten concurreren met fossiele brandstof. Zijn de fossiele brandstoffen niet gewoon te goedkoop? Dit wereldprobleem heeft een verbluffend idee nodig. Welke oplossing ziet Wim Michels? 'In ons economisch verkeer draait alles om toegevoegde waarde. Om tot een eindproduct komen, stopt elke partij er wat energie in. Eigenlijk kun je dus beter praten over toegevoegde energie.' We zijn op weg naar een wereld waarin we zelf onze energie (zon, wind) opwekken en verhandelen. In een brainstormsessie van de Hallo Academie leidde dit gegeven tot het concept van de *current*: een nieuw betaalmiddel, gebaseerd op zelf opgewekte energie. Je boodschappen in de supermarkt betaal je hierbij met zonnestrallen. Hoe werkt dit systeem? Je krijgt currents voor de energie die je opwekt met zonnepanelen of een windmolen op je dak. De *current* is een nieuwe valuta, geheel gebaseerd op schone energie. De motivatie om zelf schone energie te gaan produceren, zal enorm zijn. Zelfs op een stormachtig dag zullen mensen lachen, want ze kunnen weer nieuwe kleding kopen dankzij hun zelf opgewekte windenergie.

2 GPS tegen de kilo's!

Zwaarlijvigheid is een wereldwijde epidemie, onder volwassenen en in toenemende mate ook onder kinderen. Alleen al in Amsterdam hebben ruim 30.000 kinderen en jongeren

overgewicht; dat is een op de vijf kinderen. Om obesitas te lijf te gaan, heeft Michels een slimme oplossing bedacht. 'Computergames zorgen ervoor dat kinderen op de bank hangen, maar digitale technologie valt natuurlijk ook te gebruiken om kinderen weer in beweging te krijgen.' Met een game op een smartphone kan de straat het strijdtoneel worden. 'Samen met je vrienden en vriendinnen een avontuur beleven in jouw eigen buurt, via de smartphone, zoals het veroveren van een virtuele vlag die ergens op een GPS-locatie bij jou in de buurt is geplaat. Welk kind blijft dan nog op de bank zitten? Ontwikkel hierbij een gave stappenteller-app, zodat de lichaamsbeweging wordt bijgehouden en er onderling een competitie ontstaat. Als kind wil je namelijk graag spelen met je vriendjes. Betrek de scholen erbij en zorg dat er gave prijzen te winnen zijn. De winnaar met de meeste stappen krijgt een prijs van de leraar. De tien beste scholen met de meeste stappen winnen een gratis bezoek aan een groot sportevenement. Speel die kilo's er af!'

3 Propjes rapen: premie ziektekosten omlaag

De kans om te sterven bij een hartaanval is in Nederland nog nooit zo klein geweest: ongeveer 1 procent. Onze welvaart heeft de gezondheidszorg op een ongekend niveau gebracht. Tegelijk is diezelfde voorspoed verantwoordelijk voor wel-

vaartziekten als hart- en vaatziekten, suikerziekte en obesitas. Het zegt genoeg dat deze ziektes minder sterfgevallen veroorzaken in onderontwikkelde landen. 'Voorkomen is beter dan genezen', zegt Wim Michels, 'dus waarom zit preventie niet standaard in het basispakket van elke zorgverzekering? Hygiëne, riolering en vuilnisophaltdiensten hebben een veel grotere impact gehad op daling van het sterftecijfer dan ziekenhuizen. De vuilnisman is beter voor je gezondheid dan een dokter. En het is algemeen bekend dat sport en beweging de sleutel zijn naar een gezond leven. Fitness, training, pilates, yoga moeten daarom worden vergoed als je wilt stimuleren dat mensen meer gaan sporten.' Wim Michels wil iedereen een korting op zijn premie geven als hij een marathon heeft gelopen, of een cadeau geven aan iemand die een sporttoernooi heeft gewonnen. 'Maak het laagdrempelig en de extra kosten zullen zich uiteindelijk terugbetalen op de lange termijn. Of combineer een maatschappelijk probleem met een gezondheidsprobleem. Stimuleer iedereen meer te bewegen en tegelijk het zwerfval van straat te halen. Dan heb je twee in één: een fitter lijf, minder straatvuil en korting op je premie.'

4 Paspoort naar genezing

'Het moet afgelopen zijn met omatjes die hun zieke kleinkind vooral zielig vinden. Het kind vergeet daardoor wel eens verder te gaan met

het ontdekken van de wereld. Ik merk vaak dat juist kinderen die wel doorleven de leukste kinderen zijn', heeft professor dr. Hans A. Büller, toenmalig hoofd Kindergeneeskunde van het Sophia Kinderziekenhuis, ooit gezegd. Chronisch zieke kinderen hebben vaak moeite op te groeien als 'gewoon kind'. De binnenkant van een ziekenhuis is vaak het enige wat ze zien. Ze kunnen niet naar school gaan, spelen met hun klasgenoten, of hun favoriete sport uitoefenen. Welke oplossing ziet Wim Michels? Hij bedacht *'The Republic of Jabberonia'*, een online community voor zieke kinderen, Jabberonia (*to jabber* = chatten). In deze republiek kunnen kinderen zichzelf zijn, of totaal iemand anders, maar vooral kunnen ze vergeten dat ze ziek zijn. Je krijgt alleen toegang tot de republiek met een speciaal paspoort. In *The Republic of Jabberonia* kun je ervaringen uitwisselen, vragen stellen, stoer doen, flirten, je mening te geven, uitdagingen aangaan, enz. Het symbool voor de republiek is de citroen: fris van kleur, zonnig en vrolijk, maar ook een metafoor voor het zure ziek zijn en het symbool voor vitamine, gezondheid en kracht. Hét exportproduct van de republiek is boeken met meningen en wijsheden, gemaakt door kinderen zelf. Jabberonia maakt zich op om een stuk land te veroveren. Een aantal chronisch zieke kinderen zal, samen met parachutisten, deelnemen aan deze 'militaire' operatie. Dan wordt *The Republic of Jabberonia* officieel uitgeroepen. Leve Jabberonia!

Nieuw denken, oude problemen

Ons denken verschuift langzaam: van rationeel, analytisch naar 'conceptueel': door andere delen van onze hersenen te activeren kunnen we creatievere oplossingen aandragen voor ingewikkelde problemen. **Conceptdenken** betekent: niet via de gebaande paden denken.

Monique Juffermans van conceptbureau Dutchlabel heeft een aantal Nederlandse denkers verzameld rondom het forum **Het ei van Columbus** om wereldproblemen te lijf te gaan.

Doe mee, denk mee

Het thema van volgende week is: hoe lossen we oorlog op?

Staat jouw oplossing volgen-de week naast die van een prominente conceptdenker? Zie het **forum** met bijdragen op heteivancolumbus.net.

FLOOR RUSMAN
Advocaat vs. bakker

Heb je, tijdens het kopen van een vloerkadetje, de bakker wel eens horen klagen over al die advocaten-in-wording die op zijn kosten studeren? Nee? Ik ook niet. Misschien heb ik niet goed opgelet, maar ik geloof niet dat bakkers zich hier echt druk over maken. Toch speelde de arme bakker de hoofdrol in het debat over de studiefinanciering. GroenLinks-leider Bram van Ojik zei afgelopen week, ter verdediging van het sociaal leenstelsel: 'Nu betaalt de bakker mee aan de studiebeurs van de toekomstige advocaat. Dat is onnodig en oneerlijk.' Van Ojik heeft het niet zelf verzonnen: de bakker en de advocaat zijn in het debat over de studiefinanciering al jarenlang elkaars vijanden. Het lijkt leuk bedacht, maar zo'n belangenstrijd tussen twee typetjes helpt ons geen stap verder in het debat. Om een heleboel redenen is het een misleidende simplificering.

Waarom zouden niet-rokers dan bijvoorbeeld moeten meebetalen aan de chemokuren van longkankerpatiënten?

Ten eerste betalen we in onze moderne maatschappij allemaal voor iedereen. Als ieder individu gaat uitrekenen waaraan hij meebetaalt en of hij daar wel baat bij heeft, is het einde zoek. Waarom zouden niet-rokers dan bijvoorbeeld moeten meebetalen aan de chemokuren van longkankerpatiënten? Misschien heeft de bakker trouwens ook geen zin om bij te dragen aan kunstsubsidies, de missie naar Mali en de re-integratie van pedofielen in de maatschappij. Laten we het hem in godsnaam niet vragen, dan zijn we over tien jaar nog bezig.

We moeten daarnaast niet vergeten dat ook de advocaat meebetaalt aan al deze zaken. De advocaat draagt zelfs meer bij aan de bekostiging van de studiefinanciering dan de bakker, aangezien hij meer belasting afdraagt. En, als we toch deze gedachtegang volgen: de advocaat betaalt niet alleen meer inkomstenbelasting dan lagerogeleiden, hij ontvangt ook minder toeslagen. Ik heb nog geen advocaten horen klagen dat ze moeten meebetalen aan de zorgtoeslag van de bakker, maar als het debat op dit niveau gevoerd blijft worden, kan dat niet lang meer duren.

Daarbij is het niet alleen voor de advocaat in spe zelf fijn dat hij kan studeren, maar ook voor de bakker. Misschien heeft de bakker wel eens een advocaat nodig. Of misschien wil de zoon of dochter van de bakker wel advocaat worden. Het kan: we leven niet meer in een standemaatschappij. Het grappigste aan het bakker-advocaat-argument vind ik ten slotte dat het simpelweg niet klopt. Het geld dat voorheen naar de studenten zelf ging, wordt nu geïnvesteerd in het hoger onderwijs. Het is dus nog steeds 'de advocaat' die hiervan profiteert. De bakker is met deze verschuiving binnen de onderwijsbegroting niets opgeschoten. Nu het leenstelsel er komt, is de strijd tussen de bakker en de advocaat eindelijk voorbij. Maar er worden binnenkort vast weer twee nieuwe schijnvijanden verzonnen. Het debat moet immers wel simpel blijven.

ik@nrc.nl //

Van: **Maaik Schuilenburg**

Onderwerp: **Middeleeuwen**

Aan het ontbijt heeft Max plots een vraag: 'Mama, wat zijn de Middeleeuwen ook weer?' Hoe leg ik dat een jongen van vijf nou uit? Gelukkig geeft hij zelf heel snel het antwoord. 'Dat is toch met ridders en zo?' Ik knik bevestigend, opgelucht dat hij zelf met een antwoord komt. Als hij thuiskomt van school is het echter nog niet uit zijn hoofd: 'Wie is dan eigenlijk de eerste leeuw? Als we het over de middelste leeuw hebben, is er toch ook een eerste?'

ILLUSTRATIE ROEL VENDERBOSCH